

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Horisori nehranocite nu se
primesc.
Manuscripte nu se restituie.
Inserețe
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Angenfeld & Emario Les-
ner, Heinrich Sobalek, A. Or-
pplik Nachf., Anton Oppalik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iulin Leo-
pold (VII. Erssébet-körut)
Prețul inserțiunilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
reale dese după tarită și invo-
lădă. — **RECLAME** pe pagina
2-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonament pentru Austria-Ungaria
Pe un an 34 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.,
Pe un an 40 cor., pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 14 fr.
Pe un an 40 cor., pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 14 fr.
Se prenumeră la toate
cille postale din țară și în
afară și la d-nii colecționi.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
nr. 30, etajul I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
On dăruș acasă: Pe un an 2
cor., pe șase luni 14 cor., pe
trei luni 8 cor. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonam-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 271.

Brașov, Luni-Marti 15 (28) Decembrie

1909.

Idealist, optimist și cu credință. (Cuvintele d-lui Titu Maiorescu la sărbătorirea lui din Iași.)

...Trebuie să fi fost și un element pozitiv cu puterea de a se înrădăcina în generațiile următoare. Acest element, care leagă, ca un fir roșu, feluritele manifestări ale activității noastre împreunate, fie prelegerile din școală, fie conferințele populare, fie articolele din revistă, îl pot exprima cu un singur cuvânt, care încetează de a fi banal, îndată ce este luat în adevăratul lui înțeles: **Idealismul**, de a cărui biruință finală eram și am rămas convinși. Aci era, pentru mine, în deosebi, izvorul optimismului, care nu m'a părăsit niciodată, și m'a ajutat să trec peste toate greutățile nelipsite din viața unui om.

Am auzit multe despre pretinsul meu pesimism, dar cine mi-l-a atribuit nu m'a cunoscut; și n'a cunoscut nici pagina publicată acum douăzeci de ani, în care combăteam anume pesimismul. Eu, d-lor, numai pesimist n'am fost niciodată și toată activitatea noastră din Iași dovedește o neșărmurită încredere în vitalitatea și prin urmare în progresul poporului românesc.

Asupra cauzelor exacte ale unui asemenea progres este o mare controversă în lumea de astăzi; a atins-o întru câtva și dr. Riegler. Cei de tot moderni susțin, că numai interesele economice învârtesc istoria popoarelor. (Când ați ști, d-lor, câte modernități de acestea am văzut eu devenind vechituri!) Alții sunt incredințați că, alături de elementele economice, și deasupra lor, trebuințele sufletești hotărăsc soarta oamenilor. Această din urmă credință a fost a noastră, a bătrânilor de astăzi, cari au fundat „Junimea” de atunci. Cu acest idealism am putut câștiga inima Iașilor, căci ei, cari aduseseră jertfa Unirii, simțeau ce însemnează idealul în istoria unui neam.

Religia, pentru cei mulți, arta frumoasă, pentru mai puțini, meditația filosofică, pentru câți-va, în vremile din urmă ideea naționalității, iată farmecul cel mai

activ în viața popoarelor. Esența lui este sentimentală. Inșă emoțiile sunt mai puternice decât reflecțiile, inima e mai presus de minte...

Fișpanul Szell

comitele suprem al comitatului Făgăraș, ca persoană și ca politic.

In 23 I. c. s-a ținut congregația comitatensă în Făgăraș, unde membrul Nagy Lázár face propunerea, ca comitelui suprem Szell Iozsef să i-se voteze încredere.

Membrul român Dr. Ioan Șenchea nu-i votează încredere comitelui suprem ca politician, dacă însă Nagy Lazar își schimbă propunerea astfel, ca comitelui suprem să i-se voteze încredere, ca la „om privat” dănsul, și cu el „românii”, vor vota cu însuflețire pe lângă propunerea d-sale.

Propunerea d-lui Dr. Șenchea e nebazată și e o greșală politică care nu-i este permisă unui membru român — care ține să treacă drept naționalist — în congregație (ne miră foarte mult această atitudine a d-lui Dr. Șenchea. — Red.), cu atât mai vârtos, căci această propunere indirect înseamnă vot de încredere, nu numai comitelui suprem, ci și guvernului.

Comitele suprem în calitatea sa de prezident al congregației, precum și în rolul de conducător al organelor autonome municipale, cu un cuvânt, în administrație, nu există „ca privat” — nu numai față de noi români, ci și față de unguri. Există numai ca **demnitate**, ca organ reprezentativ, numai ca politician.

Legea din anul 1886 art. XXI zice:

„Comitele suprem, ca reprezentant al puterii executive, ca reprezentant al guvernului, stă în fruntea

(direge) municipiului orășenesc și comitatensă.”

Din aceasta urmează, că în congregație comitele suprem e organul guvernului, este creatura politică a acestuia, că într-ânsul ca și comite suprem, **nu este personificată** autonomia municipală. Urmează, că nu numai pentru noi români, ci în general comitele suprem în congregație „ca persoană privată” **nu există**, că a-i vota dănsului în congregație, ca la privat, încredere, înseamnă a-i vota încredere ca la reprezentantul guvernului, pentru că în calitate de prezident al congregației, el numai ca un reprezentant al guvernului există.

Administrația în a cărei frunte stă comitele suprem, își îndreaptă activitatea ei întotdeauna pentru apărarea, promovarea și realizarea acelor interese, cari sunt cunoscute și recunoscute ca interese publice numai din partea statului.

Constituțiunea și libertatea administrativă există numai din punct de vedere al statului național, din ce urmează, că, abstrăgând dela prealabila denumire (?), demnitatea și poziția de drept a comitelui suprem este bazată pe principiile de sus. În momentul când le-a scăpat din vedere acestea, poziția lui este clătinată; este silit a pleca din fruntea municipiului.

Incontestabil, administrația ocrotește interesele românești numai din punctul de vedere arătat mai sus.

Incontestabil, administrația numai atunci promovează aceste interese românești, dacă din partea ei este admis a le numi aceste interese acceptate de către stat, ca publice.

In congregație, ba și afară de congregație față de noi, comitele suprem numai în acest înțeles poate și-i este permis să procedeze!

Prin urmare, în cele mai multe

cazuri, din locul lui de conducător al comitatului, lucră contra intereselor noastre românești, pentru că aceste interese — după părerea celor dela putere — statul nu le acceptează de publice.

E firesc, că atunci când Nagy Lazar a propus vot de încredere comitelui suprem din Făgăraș, a fost condus de convingerea că comitele suprem e la culmea chemării sale, a fost convins, că votul de încredere este pentru Iosif Szell, comitele suprem, iar nu pentru Iosif Szell, persoana particulară! (Ca persoană particulară n'are loc în congregație, cel mult pe galerie! — Red.)

D-nul Dr. Șenchea, când, în calitate de **membru municipal** a făcut distincția sa originală, a trebuit să știe, că declarația sa este vot de încredere lui Iosif Szell ca și comite suprem, ca și conducătorul comitatului Făgăraș, iar nu „ca și om privat”.

Aceasta din motivul **că în scaunul de prezident al congregației** (dănsul prezidia) pentru noi români nu există ca privat, ci în calitatea aceasta, atât pentru noi cât și pentru ceilalți, este reprezentantul puterii, forței executive!

Știut este și cred, că d-nul Dr. Șenchea asemenea o știe, că d-l Szell, decând e aici, nu a luat parte nici la o petrecere românească; nici moral, nici material nu a sprijinit nici o instituție românească. Societatea românească i-a fost și-i este indiferentă.

Prin urmare **nici din punct de vedere general românesc**, dar nici din punct de vedere al cercului pe care îl reprezintă în congregație, ca membru ales, — propunerea d-lui Dr. Șenchea nu e bazată.

D-nul Dr. Șenchea și-a uitat, că declarația sau propunerea d-sale, făcută în congregație, nu este numai

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Carmen Sylva.

Cântecul Țesătorului.

Suveică, zboară!
In luptă fiul meu are să moară
Și-un fulger mi-a lovit soția,
Pe fata mea, ticăloșia;
Suveică zboară!

Suveică, iute!
De-acuma cin' să mai ajute
Pe copilașul ficei mele?
Nu-s bani, nici pâine. Vremuri grele...
Suveică, iute!

Suveică-ajunge!
Un junghi bolnav-mi piept străpunge.
Mi-e frig, nici-o schinteie'n casă
Și noaptea peste noi se lasă;
Suveică-ajunge!...

Ruga.

Măicuță ia-mă-n poale
Sunt foarte obosit
Și nu știu cum, de jale,
Odaia s'a mărit.

Un cânt frumos îmi cântă
Și-un bazm să-mi povestești:
Cu lupi ce mă-nspăimântă,
Și tu să te îngrozești.

Iar când pe sânu-ți mamă,
Dormi-voi, să mă lași
Și să-mi șoptești cu teamă:
Drăguțu-mi ângerăș!...

traduse de Scarlat C. Moscu.

Un învățător.

(Titu Maiorescu.)

De A. Vlăduță.

Foarte frumos au sărbătorit «cetățenii academici» pe strălucitul lor Magistru. Îmi place să cred că acei cari, pentru altfel de rosturi, voiau să facă o victimă dintr-un erou, vor fi înțeles ei singuri acum, ce ofenză ar fi adus cu aceasta, fără să-și dea seamă, omului ales și mândru, pe care totuși îl admirăm și totuși îl cinștim. D-l Maiorescu privește lumea de la o înălțime, până la care din fumul de tămâie nu ajunge decât mireazma, și, din amestecul glasurilor noastre, nu se lămuirește decât imnul curat al proslăvirii. — Nici odată nu s-a coborât din înălțimea aceea. Acolo s-a ridicat cu cel dintâiu sbor la tineretii lui; de-acolo ne-a povățuit o

jumătate de veac; de acolo ne privește și azi, povățuindu-ne încă. Un mare învățător ne-a trimis Dumnezeu în omul acesta, căruia și putere multă și daruri i-a dat pe seama înaltei chemări pentru care l-a trimis. Venit într-o vreme de imbolmojeală, de pripă lacomă și de fraze ametoitoare — de mari prefaceri în viața noastră, dar și de mari nedumeriri, de foarte multe lucruri poleite, cari voiau să treacă și izbuteau să treacă drept aur adevărat, — d-l Maiorescu aduce, în vâlmășagul și huetul acela de bălcu, privirea care vede, și glasul care face tăcere, pentru a fi ascultat. Privirea care vede dincolo de suprafața lucrurilor și dincolo de vremea lor. — Ciudat trebuie să li se fi părut oamenilor de atunci tînărul acela grav, aproape solemn, care venea să le strice sărbătoarea, cu vorba lui măsurată, serioasă, — plină de autoritatea pe care o dă adevărul. Ei petreceau așa de frumos, își aveau cântecul, visurile și triumfurile lor destul de șgomotoase, — când iată că apare un «mosafir nepoftit» și le spune cu cel mai sonor și mai limpede glas ce s-a putut auzi vre-odată, că lucrul pe care-l cred ei sfârșit, nu e de loc sfârșit — că de-abia l-au început, și nu l-au început bine — că spumă-i toată biruința de care se adorm, și minciună toată bucuria lor. Acei cari cutează astăzi să strige unele adevăruri, pe cari de altfel le gândim cu totii, anevoie și-ar putea închipui ce țârie de zeu invul-

nerabil îi trebuia unui om, acum cincizeci de ani, ca să poată spune ceace a spus, — și cum a spus — d-l Maiorescu lumii de-atunci. Știa el bine că atitudinea aceea bărbătească, hotărâtă, profund cinștită, numai simpatică și numai comodă nu putea fi. Dar ce-i pasă celui ce poartă o solie, pe care și-o înțelege, de ce se va întâmpla cu el? Și d-l Maiorescu este și rămâne, între fruntașii neamului nostru, un exemplu de om care și-a înțeles misiunea. Cu adevărat preot al datoriei. Pe catedră, la tribună, pe banca ministerială, sau la birou, în toată viața lui publică, așa de frumoasă și de senină, d-l Maiorescu a oficial. Nu-l prețuim de-ajuns. Ne lipsește perspectiva timpului, și multe altele ne lipsesc pentru aceasta. Dar ai să vezi tu, tinere al vremii noastre de foarte puțină evlavie, ai să vezi ce curată și adâncă evlavie are să coboare în sufletul tău, și de acolo în vorbele tale, când, peste cincizeci de ani, vei spune tinerimii de-atunci: »Eu am auzit pe Maiorescu!«

Românul, din firea lui, nu e demonstrativ. Mai ales dragostea pentru cei de sus, respectul, admirația, la el sunt tăcute, discrete, dintr-un sentiment de cuviință, dintr-un amestec de sfilă și de mândrie... Sărbătoarea cea mare e în inimile noastre. Pentru acest suflet întreg, pentru această minte frumoasă la care totuși ne-am luminat, pentru acest judecător senin al vremii, lui, noi simțim cu mult mai mult de cât

a d-sale, ci și a cercului, care alegându-l, l-a distins cu onorul de a fi membru.

Nu mă indoiesc de calitățile bune, de cinstea și de caracterul comitelui suprem ca om, precum nici nu discut dreptul d-nului Dr. Șenchea de a putea expune părerile d-sale despre însușirile, cari i-au inspirat devotament și admirație față de d-nul comite suprem, însă dreptul acesta, din punct de vedere românesc — al cercului reprezentat — și din punct de vedere al vieții noastre politice din comitat — în împrejurările prezente — îi compete d-nului Dr. Șenchea numai ca avocat, ca „om privat”, dar nici decum ca membru ales al congregeției comitatului Făgăraș, în plenul ședinței.

Propunerea d-nului Dr. Șenchea nici ca satiră nu are loc, acolo unde a făcut-o.

Dr. Leric.

† Ioan Russu-Șirianu.

Numărul jertfelor ce avea să aducă anul acesta neamul românesc în suflete mari și eroice, pare a fi acum complet. S-a dus dintre noi, și al doilea gazetar de meserie — acei puțini gazetari, cari trăesc și mor cu ziarul lor, greu loviți întâiu de suferințe trupesti pe urma muncii lor istovitoare. Ioan Russu-Șirianu, publicistul neastâmpărat și totdeauna pregătit, directorul „Tribunei” din Arad, până bine de curând, o răposat zilele trecute în București nădăjduind zadarul de a-și dobândi iarăși vechea sănătate și energie, căutată întâiu prin băile străinătății, și pe urmă pe la somitățile medicale din București, unde se retrase de câteva luni.

Anul acesta moartea e un cezar mai nemilos și mai nesățios decât ori și când. Iși ia tributul de la noi, parc-ar voi să ne lase zdrobiți și lipiți pământului, un veac întreg.

Perderile ce îndurăm una după alta neucid în suflet și durerea. Nu ne mai știm plânge, nu ne mai știm poate nici găndi, cât de mult am pierdut. La vestea morții lui I. Russu-Șirianu stăm numai triști și-nduioși.

Abia ne dăm seama că de astădată-l avem pe mort în casă. Pierde-

ceeace putem încredința bietelor noastre vorbe. Nu e ceva din sufletul, din tainica putere a omului acestuia în toți cari ne-am apropiat de el?

Templu al gândirii românești a fost casa d-lui Măiorescu. Acolo s-au întâlnit bătrânii cu tinerii — generația care se ducea cântând, cu cea care venea discutând. Acolo și-au cetit lamura lor de gânduri Vasile Alexandri și Hașdeu, Creangă și Eminescu — și Caragiale și Delavrancea, și Coșbuc și cea mai mare bucurie a noastră — mândra pleiadă a celor de curând sosiți Aproape toți seriitorii acestor din urmă cincizeci de ani, în cari s-a plămădit viața cea nouă a limbii și-a literaturii noastre, au primit recunoașterea, îndemnul și povata acestui mare maestru al cugețării și al cuvântului. Cuvântul domnului Măiorescu — așa de cumpănit, așa de sculptural și de strălucitor! Cea mai corectă linie, în cea mai curată marmură.

Un om puternic a fost și este acest învățător al nostru. Puternic prin liniștea lui, prin marea lui înțelepciune și bunățate, prin stăpânirea deplină a tuturor mișcărilor și mijloacelor lui sufleteste, prin siguranța privirii, a gândului și a vorbeii totdeauna plină de înțeles, totdeauna plină de tact.

Ce va fi ciocotind în adâncul nevăzut al acestei vieți înțelepte, de o liniște olimpiană, e un lucru care nu ne privește. El ne-a dat nouă floarea vieții lui — floarea cea luminoasă, care e și podoabă și rod, —

rea e întâiașdată a noastră, a presei române, al cărei prestigiu I. Russu-Șirianu a știut într-una să-l ridice, chiar și în declinul vieții sale.

Am trimis confrăților noștri din Arad aceste cuvinte de jale:

„Numai noi știm ce înseamnă o pierdere ca și asta.”

*

Sindicatul presei române, a trimis o cunună pe catafalca și aceasta depeșă:

Sindicatul presei române din Ungaria și Transilvania vă roagă să primiți cele mai sincere condolețe la moartea neuitatului D-voastră soț. Cauza românească pierde în el un luptător neobosit, publicistica un condeiu măestru, iar noi toți un coleg sincer și credincios. Neuitată să-i fie amintirea.

„Tribuna” dă următoarele date biografice:

Ioan Russu-Șirianu s-a născut la 1864 în Șiria, comitatul Aradului. După terminarea studiilor pedagogice în pedagogiul de stat din Deva, a trecut în România, unde dela 1884—1891 a fost profesor de istorie la școala pedagogică și la liceul de fete din București. În același timp a muncit în calitate de redactor la „Lumina pentru toți” (1885), „Românul” lui Rosetti (1886—1891) și „Voința Națională”. În anul 1891 se întoarce acasă pentru a intra în redacția ziarului „Tribuna” din Sibiu (1891—1896). În acest timp a îndurat în repetite rânduri pedepse aspre de închisoare și amenzi în bani pentru articolele sale energice. La 1893 întemeiază în Sibiu cu d-nii Eugen Brote și Septimiu Albini „Foia Poporului”, cea dintâi foaie românească scrisă pentru popor și multă vreme și cea mai bună.

În urma neînțelegerilor ivite în sânul partidului național (1896) e nevoit să părăsească „Tribuna” și vine la Arad, unde în 1897 întemeiază, cu sprijinul moral și material al fruntașilor români din Arad, „Tribuna Poporului”. „Tribuna” noastră de astăzi, muncind la ea vreme de 11 ani, până în vara anului 1908 când trece din nou în România.

A fost ales, în repetite rânduri, deputat sinodal și congressional și membru în congregeția comitatensă a Aradului. La 1905 a fost ales, după o luptă grea, deputat al cercului electoral Chișineu, pe care l-a reprezentat până la alegerile din 1906, când a rămas în minoritate.

Russu-Șirianul, în afară de numeroase articole de gazetă, s-a îndeletnicit și cu literatura frumoasă publicând un volum de nuvele „Moara din vale” (1893), și impresii din călătoria sa în Italia „La Roma” (1903). Una dintre lucrările sale

partea cea mai bună, care nu se va mai lua dela noi. E o rară fericire pentru un neam când are oameni de aceștia, dar e o fericire și mai aleasă când știe să-i prețuiască. În sărbătoarea solemnă și înălțătoare cu care au cinstit cele două universități pe învățătorul Măiorescu, noi am văzut a ceea, ca și cum ar fi răsărit deodată, tot ce-a semănat el, zi cu zi în cincizeci de ani, și am simțit atunci trecând prin sufletele noastre florul unui moment istoric. A fost sărbătoarea unui neam aceea, — sfânta bucurie a unui neam, care-și deschide inima în fața adevărului. Toate au fost uitate pentru o clipă. Numai învățătorul nostru strălucia acolo într-o lumină ca din altă lume. Bătrâni și tineri s-au privit cu drag — și ochii lor umeziți de lacrimi, de lacrimile fericirii, își trimiteau, pe deasupra grijilor pământești lăsaute pământului, aceleași gânduri frumoase, înalte, divine, — gânduri de acelea cari nu se rostesc prin cuvinte.

Ce va rămânea? Se întrebă totdeauna toți cei dela cari niciodată n-are să rămăie nimic. Un lan frumos de grâu își culcă spicele de aur sub mângăierea vântului. Privește-l sămănătorul, și bucură-te din toată inima, că-i rodul muncii și răsplata grijilor tale acolo. — Ce va rămânea?... Fiecare bob de grâu își are soarta lui. În fiecare bob de grâu dorm lanurile nesfârșite ale viitorului.

mai însemnate »Români din statul ungare« (1905), a fost premiata de Academia română. Pentru studiul său istoric »Jobăgia« (1908) i s-a făcut proces de »agitatie«.

În anii din urmă a fost chinuit de o boală grea de nervi ce l-a hărăzit-o munca istovitoare în ogrorul gazetăriei române.

Lukács a dat o declarație în ziarul care-i stă totdeauna la îndemână »Bud. Napló«, în care spune, că nu-i optimist și nu-și face iluzii. Știe bine ce mari sunt divergențele în sânul parlamentului și al societății. Trebuie însă o schimbare radicală... (Bate toba pentru votul universal?) Acum viața economică e zdruncinată. Nimeni nu riscă să intre în întreprinderi, de teamă că prin o schimbare politică poate să piardă tot. Reputația politică a țării este nulă în fața străinătății. Alături de cealaltă parte a Monarhiei ne am arătat totdeauna una slăbănogi. Cât p-aci să nu ne mai poată lua nime în serios...

D-l N. Iorga despre vorbirea d-lui P. Carp.

D. P. P. Carp a ținut o cuvântare pe care camera a primit-o cu o respectuoasă atenție și pe care partizanii săi n-o pot lăuda în deajuns.

De sigur, că dacă bătrânii de vrâsta d-lui Carp pot vorbi singuri cu o așa de netăgăduită autoritate, dacă numai un om cu atâtea merite poate respinge cu atâtea hotărâre scurtă invinuirile ce l-se aduc din partea unui tineret, oricât de bine înzestrat, dar cam nerăbdător în ambiția sa, puțini oameni, chiar puțini oameni în adevăr superiori, pot să aibă la 70 de ani claritatea de gândire, siguranța de logică, energia de afirmare și strălucirea de formă — de formă și de formule — cari deosebesc și această cuvântare a d-lui Carp. Apărarea de sine pe care a făcut-o, se poate pune, prin demnitățile-i desăvârșite, prin idealismul curat și superioritatea ei moralitate, între cele mai strălucite pagini, lângă care nu se vor așeza de sigur compozițiile cele mai muncite și floricelele retorice cele mai aplaudate.

Ce a spus d. Carp? Multe. Partidul său nu se aștepta poate la unele. Spiritul d-lui Carp e însă un spirit de surprinderi plăcute și neplăcute. Atâtea observații pătrunzătoare și atâtea paradoxe ciudate, atâtea atitudini de zadarnică tăgăduire.

Să culegem o singură probă: care trebuie să fie politica externă a României? D. Carp nu putea răspunde altfel decât: politica de alipire la alianța întreită, — întru cât o asemenea alianță mai există și se mai poate manifesta ca un factor efectiv. Dacă ar fi zis altfel, d. Carp s-ar fi îndepărtat de guvern și pe altă cale decât a lizei de simpatie, pe care i-o arată, pentru greșelile d-sale și pentru păcatele lor, alegătorii. Dacă și-ar fi schimbat punctul de vedere, icoana omului fără șovăire și fără căință s-ar fi știrbit în sufletele noastre, și la această icoană de erou al imutabilității sigure de sine d-l Carp ține mai mult decât la ori ce. Dacă d-sa ar fi ținut seamă de ce se mescă în sufletul unui popor, ar fi recunoscut acestui minor, căruia-i oferă desprețuitor, dar și fără mult folos, epitropia sa, dreptul de a-și avea și el o voință, ba chiar de a căuta s-o impuie unui om așa de sigur de geniul său politic, ca d. P. P. Carp.

Deci, cu tripla alianță! De ce? — E de mirare că d. Carp a binevoit să ne spuie de ce, fie și în cea mai categorică din formule imperative. — Fie că suntem înconjurați de slavi.

Aceasta are însă însemnătate numai dacă ei sunt stăpâniți de idealul uniunii slave, al panslavismului, care ar tinde să treacă peste micimea și slăbiciunea noastră. Panslavismul însă — a fost. Vor mai fi trăind oare în Rusia mulți dintre adepții romantici ai lui Acsacov? Mulți sârbi vor fi nădăjduind să poată trăi frățeste cu sârbi? S-au îndulcit dușmăniile inveterate dintre sârbi și croați? Cer muntegarii să intre în gospodăria de stat a craiului Petru? Au găsit vr-un teren comun în Austro-Ungaria, rutenii, polonii — cari se urăsc de moarte, ceii — cari fac politica lor deosebită, sârbi — cari votează cu guvernul, croaii desbinăți și între sine, slovacii, slovenii? Și dacă nu, atunci panslavismul, odată un ideal primejdios la Moscova, să fie oare azi mult mai mult decât o sperietoare mincinoasă la Viena?

D. Carp nu vede lumea și nu cetește; așa fiind, nici uriașă sa putere de intuiție

politică nu-i poate servi prea mult. Aducând un argument, în această lipsă de informație a sa, șeful conservatorilor s-a expus la o discuție, din care afirmațiile sale nu pot ieși întregi.

Deci cu Austro-Ungaria. Și dacă românii din Austro-Ungaria sufer? D. Carp are răspunsul că nu pot peri, și aceasta pentru că — aici stă o mângăiere și un discret îndemn — atacurile împotriva sufletului popoarelor nu izbutesc, ele știind să-și aperse totdeauna legea și limba.

Cunoaștem această atitudine eroică a d-lui Carp de când se discuta legea drepturilor pentru Dobrogeni. Și atunci d-sa a declarat că e mai mândru decât naționalistii, fiindcă e încredințat că nimeni, pe acel pământ dobrogean, nu poate primejdui situația noastră politică sau națională.

Și atunci s-a aplaudat. Oricui îi place să se afirme înaintea lui vitalitatea sa seale: un fior de mândrie îi străbate sufletul. A zice că românul e menit să învingă oricând, ori unde și ori cum, e o concesie pe care d-l Carp o face, la bătrânețe, sentimentalismului național optimist, de care și bătea joc în tinerețe. O fi având românul cele șapte vieți în pieptul de aramă, — cât va fi zimbit tănărul bismarkian Carp, care nu voia să știe, în concepția sa realită, decât de forțe, de asemenea iluzii! —, dar nu e mai puțin adevărat că numai munca, organizarea, solidaritatea pot mântui astăzi o nație din primejdiiile ce o pândesc. Statele moderne ca și națiile moderne au strașnice mijloace de luptă, la care numai prin mijloace de luptă asemănătoare se poate răspunde cu izbândă. Și astfel, între o atitudine supremă, între o ultimă desfițere în ceasul morții și între silinți conștiente, fără atitudini și desfidieri, din partea unor modești realisti, cari pot găsi în judecata lor pesimistă un imbold pentru ei și pentru ceilalți, — isteria va judeca fără indoială că ultima linie de urtare a fost mai rodnică și că aceia cari au urmat-o și-au făcut mai bine datoria.

Românii de dincolo să fie »buni cetățeni austro-angari«. Să-i învățăm aceasta, a cerut d-l Carp în Camera României. Poate că de-vățarea ar fi mai învătă. Că supuși buni, robi credincioși, creștini iertători, cu Chesarui în inimă au fost românii cu prisos! Și credințele prea bine chizeșluite na capătă niciodată vre-o răsplată, când, de altă parte, se îmbulzesc nesățioși o raznici!

Dar d-l Carp, care e din vremi vechi, a uitat că nu mai există un singur fel de cetățeni peste munți, ci numai cetățeni austriaci și cetățeni unguri. De cei d'întăiu nu poate fi vorba în ce privește alipirea la dinstție: d-l Carp poate fi mulțămînt de ei. Cei mulți, pe cari-i privește sfatul d-sale, sunt cetățenii unguri. Eitrebue să fie mai credincioși. Aceasta ar fi soluția chestiei românești în Ardeal și Ungaria.

Dacă e așa, de ce nici un Guvern român, înțeles mai înainte cu frații noștri de supt Coroana Sf. Ștefan, n-a stat de vorbă seros cu ungurii? Eu n-aș face-o, dar pedagogii sentimentelor liberaliste ale românilor subjugăți sunt datorii să fie consecvenți. Decât să scoatem limba la unguri și să ne scambăm la danșii, decât să lepunem piedecă, la orice prilej, ca să facă haz Viena, de ce nu li-au dat d-lor, cei cu această soluție, ungurior, cari, supt trufa lor, numai ei știu cât sunt de strămtorați, de ce nu li-au dat garanții că nici România ca Stat, nici românii ca nație nu vor căuta să împiedice o desfițere fatală și îndreptătită din punct de vedere modern și național? Cum a spus-o neted un Ardelean chiar în această foaie, cu Ungaria independentă ne-am ști noi răfui repede. Așa încât nici această ultimă consecință a unei nouă atitudini n-ar avea de ce să ne sperie.

Dușă d-l Carp, d-l ministru Stelian a vorbit corect, cacentaț, rece, ca de pe catedra Facultății de drept. Ca și d-l Banu și d-sa are un rol, pe care-l îndeplinește cu talent, în marginile chemării sale.

D-l I. Brătianu s-a învățat orator solemn. Frazele s-îe sunt ca dintr-o proclamație, turnulele sale par deslucate dintr-un manifest, rolul șefului de partid îl înțelege d-sa ca pe al trimbășului de la Austerlitz, pe care-l invoca la începutul carierei sale politice. Glasa de societate, cu care smâlțează declarațiile sale răsunătoare, spuse apăsate, cu gesturi de comandă, nu strică maiestatea, pe care se crede dator a o da manifestațiilor sale publice. Ca fond, d-sa se inspiră dela cele mai nobile idei și dela cele mai frumoase sentimente pentru a fadrepțăți totdeauna greșelile și scăderile unui partid oportunist, care tremură din tot trupul de câte ori opinia publică-l silește a îndrăzni un pas înainte. Între d-sa și d-nii Duca și

Baru e o mare potrivire: spiritul brătianuist se desemnează tot mai bine în politica noastră, mândru de trecutul, de firma, de puterea partidului, bucuros de prezent și încântat de partea, pe care o are în stăpânirea lui, fără soluții în ce privește viitorul, a cărui perspectivă încearcă a o îngusta cu tot felul de draperii frumoase, împrumutate din garderoba, ușor exportabilă, a vieții politice franceze de astăzi.

Din ce a spus d-l Brătianu, cerând partizanilor săi din nou întregimea încrederii lor, rămâne numai afirmația că s-au ucis numai 419 țărani și ciudata aserțiune că, fără aceste 419 cadavre de oameni nevinovați, nu se putea restabilii ordine necesară pentru ființa însăși a României.

(«Neamul Românesc»).

ȘTIRI.

— 14 Decembrie v.

† **Karl Krumbacher.** Marele bizantinist, întemeietorul bizantinologiei moderne, autorul uimitoarei enciclopedii bizantine pe care o intitulase »Istoria literaturii bizantine«, conducătorul vestitei »Byzantische Zeitschrift«, revista care unia silințele bizantinistilor din toate țările și neamurile, — a murit la München, unde era profesor la Universitate, în vârstă de 54 de ani, »după o mai lungă suferință, dar neașteptat de iute«, spune înștiințarea.

Pentru români moartea lui Krumbacher e deosebit de dureroasă. Răposatul ne cuprindea în vastul cerc al atenției sale luminoase. Pentru știința noastră și reprezentanții ei, el a avut simpatii care nu se vor șterge din inima celor ce au fost onorați de dânsule. Rând pe rând un număr destul de mare de studenți români i-au urmat cursurile și seminariul, în care nu odată numele țării și nației noastre a fost numit.

Cade copleșit de o muncă supraomenească, în atitudinea eroică a celui ce nu s'a cruțat în îndeplinirea sarcinii ideale căreia-i închinase viața. Cuvântul nostru de durere trebuie să se audă înaintea acestui mormânt la căpătâiul căruia va arde nestinsă candela celei mai curate glorie. («Neamul Românesc.») *N. Iorga.*

Pentru pomul de Crăciun al întemnițaților primim aceste prețioase scrisori și contribuții:

»Stimate d-le Redactor! Ca fiică de român, insufletită de idea măreață, de a cauza bucurie — cu ocazia sf. sărbători — și a celor scumpi martiri, cari sufer pentru cauza comună națională, mi-am ținut de sfântă datorință de a aduna și din orașul nostru aceasta mică sumă, dar dată cu inimi adevărate românești — spre acel scop ideal.

Dea bunul Dumnezeu, să-și aflu bucurie în semnul mic al dragostei și recunoștinței noastre mari, ce le păstrăm, precum să le fie spre mângâiere și convingerea aceea că: uniți suntem cu ei în cugete, uniți în simțiri! *Turda, la 24/XII 1909. Cu stimă: Eugenia P. Mesaroșiu.*

Lista contribuțiilor: Dr. George Popescu 5 cor., Dr. Iuliu Popescu, Dr. George Pătecean câte 2 cor., Dr. Valer Moldovan, Aurel Goșa, Emil Petricăș, I. Vlăduțiu, A. Gaia, Trif, Văd. Dr. Pătecean, Jovian Mureșan, Nicolau Rațiu, Costin, protopop, Eugenia P. Mesaroșiu câte 1 cor., N. N., Iosif Urcan câte 60 fl., Silviu Bologa 50 fl. Cu totul 21 cor. 70 fl.

»Cetind din prețitul D-voastră ziar că ați deschis o colecție pentru aranj. rea pomului de Crăciun pentru cei întemnițați, mi-am ținut și eu de datorință a face o mică colecție, adunând suma de 38 cor. dela următorii:

Nicolae Todea, Dicosânmartin, 5 cor., Moisa Birtolon, Lăscud, Aurel Anca, Subpădure, Dr. Romul Boila, Petru și Pavel Boila, v.ăd. Aneta Zehan din Dicosânmartin câte 2 cor., d-na Moisa Birtolon, d-ra Emilia Birtolon, d-ra Aurelia Birtolon, Iosif Laslo, d-na Iosif Laslo, Valer Platon din Lăscud, d-ra Roza Covrig, d-ra Luiza Viciu din Nirașteu, Emil Maior, Emil Suci din Chimitelnic, Horica Orbean, Iclânzel, Vasile Pop, Custelnic, Victor G. Maior, Dr. Grigoriu German, Iosif Boila, d-na Maria Boila, d-na Simion Ciuchina. Teodor Vancea din Dicosânmartin, Petru Senmarghițan, Cucerdea-rom, Teofil Popovici, Somostelnic, câte 1 cor., N. N. 80 fl., N. N. 70 fl., Ioan Todoran, Custelnic, George, X. Y. câte 50 fl. Total 38 cor.

Vă rog să binevoiți a da loc acestei liste în ziarul D-voastră.

Dorind ca întemnițații noștri să aflu mângâiere și încurajare și prin aceste mici colecte date din inimă curată și dorindu-le reîntoarcere cu bine și sănătate, rămân, *Dicosânmartin, 23 Decembrie 1909.* Cu toată stima *Nicolae Todea* funcț. la »Albina«.

Nu mai știm cum să mulțumim!

Nu mai este distantă. Blondel, profesor la școala de poduri și șosele din Paris, a inventat o lampă cu arc electric foarte deosebită de a lui Poulsen. Electrozii sunt din boabe de aramă și stau într-un vas unde circulă petrol. Întrebuințează curent continuu, nu alternativ. Oscilațiile sunt de două ori mai mari decât ale lampii lui Poulsen: 12—14 amperi în loc de 6 S-au putut auzi zgomote dela 400 de km. fără a întrebuița sârmă. Peste 4 luni postul dela turnul Eiffel va avea putere de 100 de cai sau 70 de chilowați. Se crede că se va vorbi dela Paris la Tananariva (Madagascar.)

Cook prins cu ocaua mică. Se anunță din Copenhaga: Acum se știe cu siguranță că Cook n-a atins polul Nord. Exploratorul Holm a declarat prin publicitate că Cook e un șarlatan ordinar și că actele și observațiile sale n-au nici o valoare. Acuma chiar și Lonsdale, secretarul lui Cook, e convins că acesta e un șarlatan, și că l-a trimis pe dânsul la Copenhaga spre a câștiga timp ca să fugă. Cook se înțelesese cu Lonsdale ca acesta să plece spre Europa cu actele lui, iar dânsul împreună cu soția sa trebuiau să vie imediat după dânsul. În orice caz fusese vorba ca Lonsdale să fie telegrafic înștiințat despre locul unde se afla Cook. Iasă afară de o scrisoare expedită de la Marsilia la 14 Decembrie, secretarul lui Cook n-a primit nici o altă știre și toate cercetările făcute spre a se da de urma lui Cook au fost zadarnice. Ziarul »Politiken« a întrebat telegrafic pe editorul operelor lui Cook din Londra, Heineman, dacă a dat exploratorului vre-un accont. Acesta i-a răspuns că nu i-a dat nici un ban. »Politiken« află însă din alt izvor că Cook a primit de la un impresariu american suma de 257 de mii de dolari, pentru un turneu în care a ținut conferințe asupra călătoriei sale spre Pol. Puțin timp după ce a încasat banii, Cook a fugit și nu se știe unde se află.

Lefuri de artiști. Din obiceiul raport anual adresat parlamentului francez, asupra teatrelor pariziene, aflăm detalii asupra mersului acestor instituții și asupra venituri or unora din marii artiști străini angajați temporar. Așa, Caruso, primește pentru fie-care seară când e angajat — foarte rar ce-i dreptul — la Opera mare, suma de zece mii lei. Tenorul Alvarez pentru 48 seri pe an 128,000 lei adică 2200 franci pe seară, apoi tenorii Gauthier cu 2000, Altschewski cu 150, Muratose cu 1000. Dintre baritoni, Note primește 45000 franci pentru 26 seri. Boulogne 16.000 pentru 11 reprezentații, Daugés 18000 pentru 35. Dintre basi, Delma are 84000 franci pentru 35 seri, Gresse 30000 pentru 70 seri. Damaie câștigă mult mai puțin. Doamna Marguerite Carré soția directorului are numai 4000 lei pe lună.

O cafenea modernă. Zilele acestea s-a deschis la New-York o nouă cafenea »Cafea de l'Opera«, organizată cu un lux ne mai pomenit în lumea întreagă. Noua cafenea e numită de ziarele americane: »Templul plăcerilor epicurice din Statele-Unite«. Este o clădire imponentă, cu opt etaje, în cari toate apartamentele sunt transformate în sale de consumație. Fie-care etaj este împodobit într-un stil deosebit. Cele mai felurite ornamente, în stil maur și renaissance oferă vizitatorului un aspect de o frumusețe neobișnuită.

Madame Vaughan. Din izvor bine informat se asigură că regele Leopold s-a căsătorit cu baroana de Vaughan pe patul său de moarte. Căsătoria a fost oficiată de preotul castelului din Laeken. După legea belgiană căsătoriile religioase pe patul de moarte sunt valabile, dacă sunt de mai înainte anunțate oficialului de stare civilă. Căsătoria lui Leopold cu baroana de Vaughan n-a fost însă anunțată. Se discută acuma dacă această căsătorie e valabilă și dacă prin urmare baroana de Vaughan poate fi considerată ca văduva regelui Leopold.

Advocații celor trei fidele defunctului rege al Belgiei au interzis ca »Societe mobiliere« să înstrăineze acțiunile regelui Leopold, care după unele știri ar fi în valoare de 12 milioane 400 de mii, după alte informații însă, de 50 de milioane franci. Pe de alte părți s-au întreprins o mulțime de procese contra baroanei de Vaughan spre a i se lua o parte din donațiile făcute de defunctul rege,

cari se zice că ar fi în valoare de 75 de milioane. Suma reclamată dela baroană de cătră fidele regelui e de 40 de milioane.

Tariful consultațiilor medicale în Brașov. Medicii din Brașov în ultima lor întrunire au stabilit, pe baza tarifului publicat de ministerul r. u. de interne. onorarul medical în modul următor:

1. În cazuri, când medicul se angajează ca medic de casă pentru un an, onorarul anual *minimal* este de 100 coroane. În acest onorar însă nu sunt cuprinse taxele pentru vaccinare, eventuale operațiuni, certificate medicale sau consilii medicale.

2. Pentru o vizită medicală la locuința bolnavului când nu există un angajament anual, sau în casuri, când medicul intervine în locul medicului de casă, se plătește o taxă de 3 cor., în *timpul zilei*, iar *noaptea* 6 coroane. În cas, când bolnavul locuiește la o distanță mai mare ca 2 kilometri de locuința medicului, se va plăti și trăsura pentru medic.

3. Pentru un *consiliu medical* cu 2 sau mai mulți medici se va plăti fie-cărui medic consultant câte 12 cor., prin urmare și medicului de casă. Pentru consilii medicale în timpul nopții se va plăti 16 cor. Orice consultațiune medicală cu 2 sau mai mulți medici, se consideră de *consiliu medical*. Acest onorar se achită imediat după terminarea consiliului.

4. În cas, când un bolnav va fi căutat de 2 sau mai mulți medici, cari se întâlnesc la aceeași oară, fie-care din medicii curenti va primi pentru o vizită medicală cel puțin 6 cor.

5. Pentru consultațiuni medicale la locuința medicului se plătește un *onorar minimal* de 2 cor.

6. Taxa *minimală* pentru certificate medicale este 4 cor.

7. Pentru examinări microscopice și chimice se va socoti un onorar de 5 cor. în sus.

8. Onorarul medical pentru intervențiunile chirurgicale și tratamentul ulterior, pentru bandaje ș. a. este stabilit în tariful III de ministrul r. u. de interne.

9. Taxele stabilite în punctele de mai sus se refer la publicul brașovean.

10. Medicii sunt autorizați a trimite soțoteala despre pretensiunile lor bolnavilor, cari au rămas în restanță cu onorarul medical.

Bibliografie.

A apărut revista »Carmen Sylva« anul I. nr 6. Sumarul: Galeria domnilor miniștri, Th. M. Stoenscu. De pe culme, nuvelă, I. A. Basarabescu. Iubirea, poezie, Const. Riuleț. Cronica literară, Maria Gh. Temelie. Cântecul Țesătorului, Mormântul Mariei, Ruga, poezii de Carmen Sylva, Scarlat C. Moscu. I. C. Brătianu și Popa Costea din Câmpu-Lung, descriere originală, N. D. Popescu. Banul, poezie, Th. M. Stoenscu. Galeria persoanelor marcante, Cascabelo. În iarnă, poezie, Const. Riuleț. Impresiile mele, descriere originală, Maria Gh. Temelie. Militarul, poezie, N. Ținc. Teatru, Th. M. Stoenscu. Blierot și aeroplanul său. Spiritul lui Dante. Invenție nouă. Bucătăria. Glume. Cugetări. Jocuri. Distracții. Ilustrații: Al. G. Djavara, ministru de externe, Take Ionescu, șeful partidului democrat, fost ministru.

În tipografia Librăriei diecesane a apărut »Calindarus Românului« prețul 50 bani.

A apărut »Convorbiri Literare« Nr. 12. Cuprinsul: C. Sandu-Aldea, Logodnica (novela). V. I. Ghika, O carte care ne privește și un om care ne interesează. G. Tutoveanu, Deapurura senină (versuri). Al. Dimitrescu-Aldem, Dunărea și noul pod peste Dunăre. Herz, Noaptea învierii (dramă în 3 acte). N. Bănescu, O misiune« a lui Miron Pompiliu. D. Russo, Cărți de bună cuviință în limba greacă și română. Ioan Urban Jarnic, Drumul pe care am mers. P. Cugetări. D. Onciu, Cronica literară și științifică: Aprecierea unui istoric roman în străinătate. * * * 1) Fapte, 2) recenzii, 3) reviste. Al. Tzigara-Samurcaș, Cronica artistică: Industria casnică și arta națională. Spectator. Cronica școlară: O sărbătoare universitară. I. Vornicu, Cronica economică: Funcționarii în România. Herz, Cronica dramatică: Teatrul Național: Pământul, de d-l Polizu-Micușnești, Romeo și Julieta la Mizil, de d-l G. Ranetti. Șt. Șt., Dela Academia Română. Bibliografie. Erată.

Varietăți.

Alcenul. Este o combinație de 2 părți de aluminiu și una de zinc, carele îi zic Alcen. E tot așa de tare ca tuciul, dar mai elastic, nu ruginește și se poate foarte bine lustrui.

*

Inelul lui Rhamses II. Muzeul Guinet a cumpărat inelul lui Ramses al II-lea, cel mai însemnat faraon din dinastia 19-lea. S'a aflat în mormântul lui; e de carneol, cu o cutiuță în patru muchi, îmbrăcat c'o foiță de aur. Pe inel sunt săpate cu hieroglife două nume: al faraonului și al uneia din soțiile lui.

*

Un animal din povești. Hagenbeck a aflat că-n Rhodesia (Africa de miazăzi) ar fi trăind încă o vietate uriașe, mijlocie între elefant și balaur. Invățații zâmbesc cu milă și dispreț. Iată ce zice »Die Zeit«.

Iată însă ce zice »Bulowayo Chronicle«, în urma cercetărilor stăruitoare ce a făcut: Doi Negrii, după spusa lui Hagenbeck, ar fi văzut acea vietate. Aceștora li-s-au arătat figuri de animale uriașe străvechi. Negrii au arătat atunci un dinosaur, dar cu adaosul că vietatea dela ei are niște aripi înnotătoare, cari lipsesc la dinosauri. Dihania, zic ei, are cap, gât foarte lung, coadă de crocodil, coarne și un trunchi ca de rinocer și înfățișare înspăimântătoare.

Acest animal ar fi trăind într'o mlaștină sălbatică și neumbată între riurile Sunga și Kafu.

*

Matilde Seroa despre căsătorie. Matilde Seroa analizează pricina rării căsătoriilor și zice că cauza e, că fetele au pretenția să le slăvească soțul ca pe niște zeițe și să le aducă la picioare comorile pământului. Au zestre? Cer ca bărbatul să câștige îndoit cât venitul lor; dacă zestrea le e mică, mai ales cer ca bărbatul să câștige mult. Sunt sărace? Vor bărbat bogat! Cer să le ia din dragoste, și se prețuesc foarte scump. Se mărită numai cele cari zic: »Nu vreau să fiu regină cerească pentru soț, ci tovarășe, în fericire și nefericire, Nu vreau să-l iubesc nebunește ci să-l fiu prietenă bună«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons.: Dr. Sever Dan.

Cele mai bune cadouri de Crăciun portrete mărite după orice fotografie, la Francis Bichoff, strada Hirscher 20.

Conversații în limba franceză de d-na Bichoff, parisană. Ora 2 cor.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

on celebritățile medicale, cu specialiții de facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Cea mai rea tuse

precum și alte morburii de piept, de cari sufer tineri și bătrâni, se vindecă foarte ușor prin »Emulsiunea lui Scott«. Luați numai câteva doze și vă veți convinge spre cea mai mare satisfacție a d-voastră.

Efectul excelent al

Emulsiunii lui Scott

se bazează pe curățenia și puterea nutritivă a părților ei constitutive și prepararea ei după sistemul special al lui Scott prin ceea ce aceasta se mistue foarte ușor chiar și de cel mai slăbit stomac.

Emulsiunea lui SCOTT este neîntrecută și cea mai bună emulsiune.

Veritabilă numai cu marea — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani.

Se capătă în toate farmaciile.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1908 5 Decembre		1909 28 Novembre 5 Decembre	
A c t i v :			
128.438,965	91138965 Reser. metal. aur 95452822	135.948,624	133.987,322
588,226	37300000 " Trate aur 38535000	417,674	539,197
81.023,085	Argint și diverse monede	77.059,403	76.277,572
15.939,500	Portofoliu Român și străin.	34.541,913	33.522,972
17.250,898	*Impr. contra efec. publice 16767500	11.999,909	11.999,909
11.999,914	" " " în cont-corent 16755472	15.011,901	15.011,909
15.372,463	Fonduri publice	3.146,621	3.146,621
3.196,121	Efectele fondului de rezervă	5.993,117	5.999,383
5.970,297	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	707,226	708,247
701,648	Imobile	834.000	849,682
797,605	Mobilier și Mașini de Imprimerie	111.477,440	110.369,855
101.337,734	Cheltueli de Administrațiune	27.108.423	28.546,530
7.936,954	Depozite libere	38.253.686	35.078.439
27.135.580	Conturi curente	462.499,937	456.037,630
417.688,990	Conturi de valori	12.000,000	12.000,000
P a s i v :			
12.000,000	Capital	26.995,066	26.995,066
25.202,197	Fond de rezervă	4.052,272	4.052,272
3.794,654	Fondul amortis. imob. și material	303.721,200	298.269,380
271.243,310	Bilete de Bancă în circulațiune	2.237,648	2.237,648
2.190,642	Profit și Pierdere	2.016,311	2.113,409
1.920,453	Dobânzi și beneficii diverse	111.477,440	110.369,855
101.337,734	Depozite de retras	462.499.937	456.037,730
417.688.990	Scomptul 5% * Dobânda 5 1/2%		

Publicațiune.

Subscrisul aduc la cunoștința On public, că **pun spre vânzare** din mână liberă, **casa sub Nr. 580** din Zărnești, pe care nu este intabulată nici o datorie; foaia de posesiune din Zărnești Nr. 2970, precum și 11 părțile de pământ. De casă se mai ține o grădină în mărime de 401 st □ plantată cu pomi roditori aproximativ 80.

Doritorii de a cumpăra să pot informa numai dela proprietar.

Bolesch Heinrich,
notar comunal în Ghimbav.

R. TUZA, aurar, Brașov.
24. Strada Michael-Weiss 24.

Mare magazin în:
clasornice de aur și argint,
precum și
: obiecte de aur și argint :
cu preț moderat.
Reparaturile se efectuează promt și solid.
Garantie reală.
(872,6—12.)

Cursul la bursa din

Din 25 Decembrie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 80
Renta de corôue ung. 4%	92 55
Impr. câi. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 46
Impr. câi. fer. ung. în argint 4%	93 85
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Impr. ung. cu premii	216 85
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	152 50
Renta de hârtie austr. 4 1/10	95 —
Renta de argint austr. 4 7/10	95 —
Renta de aur austr. 4%	1 940
Renta de corône austr. 4%	95 05
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 50
Losuri din 1860	172 70
Acții de-ale Băncei ung. de credit	792 35
Acții de-ale Băncei austr. de credit	671 75
Acții de-ale Băncei austro-ang.	1768 —
Napoleoniori	19 14
Mărci imperiale germane	117 85
London vista	240 77 1/2
Paris vista	95 6 1/2
Note italiene	95.12 1/2

Cursul pietei B — ș. c.

Din 26 Decembrie n. 1909

Bancnote rom. Cump.	18 76	Vend.	8 86
Argint român	18 70		18 80
Lea turcesc	21 50		21 80
Seris. fonc. Albina 5%	100 —		101 —
Subte Rusesel	253.50		255 —
Napoleoniori.	19 06		19 06
Haibeni	11.30		11 40
Mărci germane	117. —		117.50

A N U N C I U R I

(inserțiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrierilor
administratiun. și în cazul pu-
licării unui anunciu mai mul-
d+ odată se face scademânt
care crește cu cât publicarea
se face mai de multe ori.

Admi istr. Gazetei Transilvaniei

A V I Z !

Subscrisul are onoarea a aduce la cunoștința On. public din oraș și provincie, că

ATELIERUL FOTOGRAFIC

:: l'a luat iarăși în regie proprie ::
sub conducerea personală.

Toate lucrările ce se țin de bransa mea, (care a le numi special ar fi de prisos) le voiu lifera cu prețurile cele mai ieftine spre mulțumirea clienților mei.

Atrag atențiunea asupra specialității mele de fotografii în mărime naturală și bust pe Platinu veritabil.

Cu toată stima

LEOPOLD ADLER,

Photograf.

Brașov, Strada Porții Nr. 14.

(871,7—12.)

Prețuri foarte reduse numai în Novembre și Decembre.

Costume dela
Izsák
8-50.

ATENȚIUNE!

Rocuri blănite
dela
Izsák
12—

Mare vânzare de Crăciun
cu prețuri foarte reduse
Haine de bărbați și de copii.

IZSAK HENRICH & Co.

Strada Porții 9.

Rocuri lungi
de iarnă
Izsák
11—.

Pantaloni
Izsák
2-75.

Rocuri scurte
Micado,
Izsák
6-50

Costume de copii
6-50

Rocuri de iarnă
pentru copii 7—

Pantaloni pentru copii
2—

Rocuri pentru copii 4-50

Costume pentru copii 2-80

Cine vrea de sărbători să albă haine bune să vie în

Prăvălia de croitorie

bărbătească, civilă și militară,
Brașov, Strada Michael-Weiss 10
unde se află un asortiment de stoffe prima calitate fine și moderne. Se lucrează costumele cele mai elegante după moda de Paris.

Măsură și croială sigură.

Se primesc ori și ce comande de haine bărbătești, civile și militare, uniforme de studenți cu prețuri moderate. Apelând la sprijinul On. public, semnez
cu toată stimă

George Söcs,
croitor.

(774,8—10.)

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață.“) de **Tunaru din Dumbrău, Popa.** — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1908.

Broșura este în quart mare, hârtie usă și tipar elegant, cu adăușul unei cele le note (musica „Romanei“ cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Premiați la 7 expoziții universale cu premiul întâi.

SOȘONI
DE PETERSBURG.

Fabrica lăferează zilnic 60,000 părechi.

Singurii contrahenți:
MESSTORF, BEHN & Co.,
WIENA I.

Snt de vânzare în prăvălii de ghete și cu articoli de modă.

Gazete Transilvaniei“ cu numărul 10 fieri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tunungeria de pe parcul Rudlof și la Eremias Nepoții.